

**[KONINKLIJK BESLUIT van 6 MEI 1988
betreffende boter en boterproducten]**
(B.S. 3.VI.1988, err. B.S. 21.VII.1988)
(K.B. 30.III.1990)

Wijzigingen:

- K.B. 9 februari 1990 (B.S. 14.IV.1990)*
- K.B. 30 maart 1990 (B.S. 25.IV.1990, err. B.S. 3.X.1990)*
- K.B. 19 april 1993 (B.S. 7.VII.1993)*
- K.B. 26 april 2009 (B.S. 8.VI.2009, err. B.S. 18.VI.2009)*
- K.B. 8 maart 2012 (B.S. 20.III.2012, ed. 2)*

Gelet op de wet van 15 januari 1938 betreffende de oprichting van een Nationale Zuiveldienst, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 3 oktober 1955;

Gelet op de [wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten](#), gewijzigd bij de wet van 11 april 1983;

Gelet op de [wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten](#);

Gelet op het koninklijk besluit van 27 februari 1963 betreffende de verdeling van zuivelproducten, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 23 augustus 1968, 3 oktober 1969, 18 december 1972 en 24 juni 1977;

Gelet op het koninklijk besluit van 23 oktober 1976 betreffende boter en botermengsels en houdende oprichting van een officiële controle van boter;

Gelet op het advies van de Commissie van Advies inzake voedingsmiddelen;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, gewijzigd bij de wet van 9 augustus 1980

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat de noodzaak om onverwijld maatregelen te nemen m.b.t. boter en boterproducten voortvloeit uit de verplichting de reglementering aan te passen aan de gewijzigde marktomstandigheden en deze reglementering meer aan te passen aan deze die in de buurlanden van kracht is,

Art. 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

1° Boter: een halfvast voedingsvet, overwegend samengesteld uit een emulsie van het type water-in-olie, uitsluitend bekomen uit room, melk of uit derivaten en bijproducten ervan en uitsluitend bereid door het karnen, door concentratie of door recombinatie.

2° Boterconcentraat: het product uitsluitend bekomen hetzij uit boter of room, na verwijdering van een gedeelte van de waterige fase, hetzij door recombinatie van waterrijk melkvet en van de melkderivaten die normaal voorkomen in de vetvrije droge stof van boter.

3° Ghee: het product uitsluitend bekomen uit boter of room met behulp van werkwijzen, die een nagenoeg gehele onttrekking van het water en de vetvrije droge stof mogelijk maken en die het product een karakteristiek aroma en tekstuur verlenen.

4° Waterrijk melkvet: het product uitsluitend bekomen uit boter of room na een nagenoeg totale verwijdering van het water en van de vetvrije droge stof die zij bevatten.

5° Halfvolle boter: emulsie van botervet van het type water-in-olie waarvan de vetfase uitsluitend voortkomt van boter, van boterconcentraat, van waterrijk melkvet of van room en waarvan de waterige fase uitsluitend bestaat uit een mengsel van voedingscaseïnes of -caseïnaten of andere melkderivaten, voedingsgelatine of al dan niet gemodificeerd voedingszetmeel met water.

Art. 2. § 1. Voor de vervaardiging van boter zijn de enige toegelaten bewerkingen:

1° de bewerkingen voorzien in artikel 1, 1°;

2° het centrifugeren van melk of van room;

3° het pasteuriseren van melk of van room;

4° het aanwenden van melkzuursels;

5° het verwarmen, het afkoelen, het ontluichten, het ontgassen door behandeling onder gedeeltelijk vacuüm van melk of room;

6° het bevriezen van boter;

7° het wassen van boter met drinkbaar water, met afgeroomde melk, karnemelk of melkzuursel;

8° de mechanische behandeling om de textuur of de waterverdeling te verbeteren;

9° het mengen van boter van verschillende herkomst;

10° het gebruik van toegelaten toevoegsels;

- 11° het toevoegen van keukenzout;
- 12° [het toevoegen van aroma's of voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen andere dan keukenzout;]
(K.B. 8.III.2012, art. 5, 1°)
- 13° het toevoegen van eventueel voorgeschreven verklikstoffen.

§ 2. Voor de vervaardiging van ghee en van watervrij melkvet zijn de enige toegelaten bewerkingen:

- 1° de bewerkingen en toevoegingen vermeld in § 1, onder 1° tot 10°;
- 2° het smelten, filtreren en centrifugeren van boter;
- 3° het concentreren en destabiliseren van room;
- 4° het behandelen onder vacuüm, het ontgeuren uitsluitend door fysische middelen, het fysisch fractioneren langs droge weg met uitsluiting van het gebruik van technologische hulpstoffen, het kristalliseren en het filtreren van de vloeibare fase;
- 5° het textureren door mechanische behandeling en het koelen;
- 6° het inbrengen van stikstof;
- 7° het toevoegen van eventueel voorgeschreven verklikstoffen;
- 8° [het toevoegen van aroma's.]
(K.B. 8.III.2012, art. 5, 2°)

§ 3. Voor de vervaardiging van boterconcentraat en van halfvolle boter zijn de enige toegelaten bewerkingen:

- 1° de bewerkingen en toevoegingen vermeld in § 1 en § 2 met betrekking tot de aldaar bedoelde zuivelproducten die als basisproducten gebruikt worden;
- 2° het concentreren, het homogeen maken en het destabiliseren van room, alsmede het mengen van room met in boterconcentraat en in halfvolle boter toegelaten bestanddelen;
- 3° de recombinatie, het textureren door mechanische behandeling en het koelen van de mengeling van de vetfase en de toegelaten bestanddelen;
- 4° het toevoegen van keukenzout aan halfvolle boter.

Art. 3. § 1. Het is verboden in de handel te brengen:

- 1° de in dit besluit bedoelde producten die niet voldoen aan de eisen gesteld in de artikelen 1 en 2;
 - 2° de in dit besluit bedoelde producten die andere vetstoffen dan botervet bevatten;
 - 3° de in dit besluit bedoelde producten die niet voldoen aan de voor ieder van hen in bijlage onder I gestelde eisen inzake samenstelling;
 - 4° boter en halfvolle boter die niet voldoen aan de in bijlage onder 11 gestelde eisen inzake zoutgehalte;
 - 5° - 7° [...]
- (K.B. 26.IV.2009, art. 8, 2°)
- 8° de in dit besluit bedoelde producten bestemd voor de verkoop aan verbruiker en die niet voorverpakt zijn.

§ 2. De producten bedoeld in § 1, 5° tot 8° worden schadelijk verklaard.

Art. 4. § 1. Onverminderd de bepalingen van verordening (EEG) n° 1898/87 van de Raad van 2 juli 1987 betreffende de bescherming van de benaming van melk en zuivelproducten, mogen en moeten uitsluitend de in dit besluit bedoelde producten als volgt aangeduid worden bij het in de handel brengen:

- 1° de in artikel 1 bedoelde producten met de voor ieder van hen in dat artikel voorziene benaming;
Boterconcentraat mag evenwel ook aangeduid worden als "bak- en braadboter" wanneer dit product bestemd is om aan de eindverbruiker te worden verkocht;
- 2° boter waarvan het gehalte aan keukenzout, uitgedrukt in natriumchloride en berekend op het product, hoger is dan 0,1 % met de benaming "gezouten boter";
- 3° [boter waaraan aroma's of voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen, met uitzondering van keukenzout werden toegevoegd, met een van de benamingen "kruidenboter", "boter met kruiden", "gearomatiseerde boter" of een gelijkaardige benaming waaruit de samenstelling voor de verbruiker duidelijk blijkt;]
(K.B. 8.III.2012, art. 6)
- 4° halfvolle boter waarvan het gehalte aan keukenzout, uitgedrukt in natriumchloride en berekend op het product, hoger is dan 0,7 % met de benaming "gezouten halfvolle boter".

§ 2. Onverminderd de bepalingen van het [koninklijk besluit van 2 oktober 1980 betreffende de fabricage en het in de handel brengen van margarine en voedingsvetten](#), is verboden, op welke wijze dan ook de benaming van de in artikel 1 bedoelde producten of een samenstelling met deze benaming te gebruiken in elke mededeling die wordt verspreid, met het oog op het bevorderen van de verkoop van andere eetbare vetstoffen dan de producten omschreven in artikel 1.

Art. 5. § 1. Onverminderd de bepalingen van het koninklijk besluit van 13 november 1986 betreffende de etikettering van voorverpakte voedingsmiddelen, is het verboden de in dit besluit bedoelde producten in de handel te brengen indien zij niet de volgende vermeldingen dragen:

- 1° de naam of de handelsnaam en het adres of de zetel van de fabrikant;
 - 2° [...]
- (K.B. 9.II.1990)
- 3° uitsluitend voor halfvolle boter, de vermelding "niet gebruiken voor bakken en braden".

§ 2. De vermeldingen voorzien in § 1 moeten op zichtbare, goed leesbare en onuitwisbare wijze zijn aangebracht, op de verpakking wanneer deze opgelegd is en in het andere geval op de handelsdocumenten, die het product moeten vergezellen.

Art. 6. Onverminderd de bepalingen van het [koninklijk besluit van 17 april 1980 betreffende de reclame voor voedingsmiddelen](#) is het verboden afbeeldingen van dieren, personen, voorwerpen of toestellen die de vervaardiging of het

in de handel brengen van de in artikel 1 bedoelde producten oproepen te gebruiken in elke mededeling die wordt verspreid met het oog op het bevorderen van de verkoop van andere eetbare vetstoffen dan de producten bedoeld in artikel 1.

Art. 7. Onverminderd de bepalingen van het [koninklijk besluit van 2 oktober 1980 betreffende de fabricage en het in de handel brengen van margarine en voedingsvetten](#), is het verboden andere eetbare stoffen samen met de producten bedoeld in artikel 1 te verkopen met het oog op de verkoop in bezit te houden of aan te bieden in plaatsen waar de andere eetbare vetstoffen niet duidelijk gescheiden gehouden worden van de producten bedoeld in artikel 1.

Art. 8. M.b.t. de producten bedoeld in artikel 1 die werden vervaardigd of in de handel gebracht in een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap worden de verplichtingen voortvloeiend uit het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap in acht genomen.

Art. 9. De Ministervan Landbouw kan:

1° onverminderd de bepalingen getroffen op basis van artikel 3 van de [wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten](#), bijkomende voorwaarden opleggen voor de fabricage van en de handel in de in dit besluit bedoelde producten;

2° benamingen en vermeldingen voorschrijven met betrekking tot de herkomst, de wijze van bereiding en de kwaliteit tot aanvulling van deze vermeld in artikel 4, § 1 en artikel 5;

3° de onder 2° bedoelde benamingen en vermeldingen onderwerpen aan bijkomende kwaliteitsnormen.

Art. 10. Het 3de lid van artikel 18 van het [koninklijk besluit van 22 oktober 1976 betreffende boter en botermengsels en houdende de oprichting van een officiële controle van de boter](#) wordt vervangen door de volgende bepaling:

De vermelding "uit zoete room" mag uitsluitend gebruikt worden voor boter gefabriceerd uit room waarvan de pH hoger is dan 5,5."

Art. 11. Zijn inzonderheid belast te waken over de uitvoering van de bepalingen van het huidig besluit:

1° de ingenieurs van de Dienst dierlijke producten van het Ministerie van Landbouw;

2° de inspecteurs en controleurs van de Eetwareninspectie van het Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu;

3° de agenten van de Nationale Zuiveldienst.

Art. 12. In het [koninklijk besluit van 22 oktober 1976 betreffende boter en botermengsels en houdende de oprichting van een officiële controle van de boter](#) worden de artikelen 1 tot 11 opgeheven.

Art. 13. In het koninklijk besluit van 27 februari 1963 betreffende de verdeling van zuivelproducten worden de artikelen 8, § 7, 10, § 3 en 15 opgeheven.

Art. 14. Overtreding van de bepalingen van dit besluit worden opgespoord, vastgesteld en gestraft overeenkomstig de bepalingen van de [wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten](#) en van de [wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten](#).

Art. 15. Worden opgeheven:

- de bepalingen van de wet van 8 juli 1935 betreffende boter, margarine, bereide vetten en andere eetbare vetten, in de mate dat zij niet werden opgeheven bij koninklijke besluiten van 2 oktober 1980 betreffende de fabricage en het in de handel brengen van margarine en voedingsvetten, van 17 april 1980 betreffende de reclame voor voedingsmiddelen en van 16 februari 1982 betreffende voor bepaalde voorverpakte producten toegestane reeksen van nominale hoeveelheden en nominale capaciteiten; (1)

- de bepalingen van het koninklijk besluit van 27 januari 1936 betreffende boter, margarine, bereide vetten en andere eetbare vetten, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 10 maart 1959, 15 september 1967 en 8 februari 1977 in de mate dat zij niet werden opgeheven bij koninklijk besluit van 22 oktober 1976 betreffende boter en botermengsels en houdende oprichting van een officiële controle van de boter, bij koninklijk besluit van 2 oktober 1980 betreffende de fabricage en het in de handel brengen van margarine en voedingsvetten en bij het koninklijk besluit van 2 oktober 1980 betreffende de etikettering van voorverpakte voedingsmiddelen; (*)

- het koninklijk besluit van 3 januari 1974 houdende wijziging van sommige bepalingen van de reglementering betreffende de boter;

- het koninklijk besluit van 23 juni 1969 houdende aanstelling van de agenten door de regering belast te waken over de toepassing van de bepalingen van de wet van 8 juli 1935 betreffende boter, margarine, bereide vetten en andere eetbare vetten, alsook van de besluiten getroffen krachtens deze wet;

- het koninklijk besluit van 15 februari 1936 omtrent de mengsels en de herkomst aanwijzing van sommige categorieën van boter;

- het ministerieel besluit van 20 november 1935 genomen in uitvoering van artikel 3 van de wet van 8 juli 1935 betreffende boter, margarine, bereide vetten en andere eetbare vetten;

- het ministerieel besluit van 20 februari 1936 omtrent de mengsels van inlandse met vreemde boter;

- het koninklijk besluit van 5 mei 1937 betreffende het stockeren van boter;

- het ministerieel besluit van 25 juni 1951 betreffende het gebruik van de benamingen: boter, room, melk en kaas.

Art. 16. Dit besluit treedt in werking de dag van zijn bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

De bepalingen voorzien in artikelen 4, § 2 en 6 treden echter in werking de eerste dag van de zevende maand volgend op die gedurende dewelke het onderhavig besluit in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.

Art. 17. Onze Minister van Buitenlandse Betrekkingen, Onze Minister van Sociale Zaken, Onze Staatssecretaris voor Landbouw en Onze Staatssecretaris voor Volksgezondheid zijn ieder wat hem betreft belast met de uitvoering van dit

besluit.

(* *Dat betekent in feite dat de wet van 8 juli 1935 volledig is opgeheven, samen met alle uitvoeringsbesluiten daarvan.*

[Bijlage]
(K.B. 30.III.1990)

I. EISEN INZAKE SAMENSTELLING

		Botervet	Vetvrije droge stof	Water
1.	Boter	min. [80] % (K.B. 19.IV.1993)	max. 2 %	max. 16 %
2.	Het product aangeduid als "gezouten boter"	min. [80] % (1) (K.B. 19.IV.1993)	-	max. 16 % (1)
3.	[Boter met aroma's of voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen andere dan keukenzout.] (K.B. 8.III.2012, art. 7)	min. [80] % (1) (K.B. 19.IV.1993)	-	-
4.	Boterconcentraat	min. 90 % max. 99,8 %	-	-
5.	Ghee	min. 99,6 %	-	-
6.	Watervrij melkvet	min. 99,8 %	-	-
7.	Halfvolle boter	min. 39 % max. 41 %	-	-
8.	Het product aangeduid als "gezouten halfvolle boter"	min. 39 % (1) max. 41 % (1)	-	-

(1) *Berekend op het botergedeelte.*

II. EISEN INZAKE ZOUTGEHALTE

		Gehalte aan keukenzout uitgedrukt in natriumchloride en berekend op het product
1.	Boter	max. 0,1 %
2.	Het produkt aangeduid als "gezouten boter"	max. 1,5 %
3.	Halfvolle boter	max. 0,7 %
4.	Het produkt aangeduid als "gezouten halfvolle boter"	max. 1,5 %

III. [...]
(K.B. 26.IV.2009, art. 8, 2°)